

**T.C.
ÇEVRE, ŞEHİRCİLİK
VE İKLİM DEĞİŞİKLİĞİ BAKANLIĞI**

Coğrafi Bilgi Sistemleri Genel Müdürlüğü

**ULUSLARARASI COĞRAFI BİLGİ ORGANİZASYON VE
ETKİNLİKLERE KATILIM ÇALIŞMA HEYETİ SONUÇ
RAPORU**

**ANKARA
ARALIK, 2025**

YÖNETİCİ ÖZETİ

Uluslararası Coğrafi Bilgi Organizasyon ve Etkinliklere Katılım Çalışma Heyeti, Türkiye Coğrafi Bilgi Sistemi (TUCBS) Yürütme Kurulu'nun kararı doğrultusunda, coğrafi veri yönetiminin küresel süreçlerine daha kapsamlı ve eşgüdümlü bir katılım sağlamak amacıyla 2025 yılı boyunca yürüttüğü çalışmaları tamamlamıştır. Günümüzde coğrafi bilginin kullanımı; büyük veri, yapay zekâ uygulamaları ve nesnelerin interneti gibi teknolojilerle birleşerek devlet yönetimindeki karar alma süreçlerini stratejik bir boyuta taşımıştır. Bu çerçevede hazırlanan sonuç raporu, ülkemizin uluslararası standartların belirlenmesi süreçlerinde aktif rol almasını ve teknolojik yeniliklerin takibini hedefleyen stratejik bir yol haritası ve tespit dokümanı niteliğindedir.

Heyetimiz tarafından yapılan değerlendirmelerde, Birleşmiş Milletler (UN-GGIM ve UNGEGN), INSPIRE ve Türk Devletleri Teşkilatı (TDT) gibi oluşumlar, politik ve küresel standart belirleyici rolleri nedeniyle en yüksek öncelikli organizasyonlar olarak saptanmıştır. Özellikle UN-GGIM bünyesindeki alt uzmanlık gruplarına (Jeodezi, Arazi İdaresi, İstatistiksel Veri Entegrasyonu vb.) teknik uzmanlık esasına dayalı ve süreklilik arz eden bir katılım sağlanması, ulusal çıkarlarımızın korunması açısından bir zorunluluk olarak görülmektedir. Bununla birlikte, Türk Devletleri Teşkilatı çatısı altında Coğrafi Bilgi Sistemleri alanında yeni bir iş birliği sürecinin başlatılması ve mevcut Harita/Tapu-Kadastro çalışma gruplarının desteklenmesi tavsiye edilmektedir.

Teknik standartların geliştirilmesi noktasında, Açık Coğrafi Konsorsiyumu (OGC) üyeliği kritik bir eşik olarak belirlenmiştir. Coğrafi Bilgi Sistemleri Genel Müdürlüğü'nün (CBSGM) önerisi üzerine OGC'ye üye olması ve bu süreçte akademik destekle birlikte teknik komitelerde aktif yer alması, yerli ve milli CBS çözümlerinin küresel uyumluluğu için yararlı olacaktır. Çalışma dönemimizde tespit edilen en temel kısıtlamalar; heyet kararlarının tavsiye niteliğinde kalması nedeniyle uygulama birliğinin sağlanamaması ve kurumlar arası geri bildirim mekanizmalarındaki yetersizliklerdir. Birçok stratejik kurumun uluslararası veri ağları konusundaki farkındalık düzeyinin düşük olduğu ve bu durumun veri ekosistemindeki verimliliği olumsuz etkilediği müşahade edilmiştir.

Bu bulgular ışığında; uluslararası kritik etkinlikler için üst makamlardan özel izin ve ödenek kolaylığı talep edilmeli, temsiliyetin şahıslar yerine kurum pozisyonları üzerinden yürütülerek uzman personelin uzun dönemli katılımını sağlayacak devir-teslim mekanizmaları kurulması tavsiye edilmektedir.

İÇİNDEKİLER

ÇALIŞMA HEYETİ ÜYELERİ.....	1
YÖNETİCİ ÖZETİ.....	2
İÇİNDEKİLER.....	3
TABLolar DİZİNİ.....	4
KISALTMALAR/SİMGELER (BU KISIM SONRA DÜZENLENECEK)	5
TANIMLAR	6
1. GİRİŞ.....	7
1.1 Amaç.....	7
1.2. Önem.....	8
1.3. Kısıtlamalar.....	8
2. ULUSLARARASI COĞRAFİ BİLGİ ORGANİZASYON VE ETKİNLİKLERİN DEĞERLENDİRİLMESİ.....	9
2.1. Politik ve Küresel Standart Belirleyici Uluslararası Organizasyonlar.....	10
2.1.1. UN-GGIM (Birleşmiş Milletler Küresel Coğrafi Bilgi Yönetimi Uzmanları Komitesi).....	10
2.1.2. Birleşmiş Milletler Coğrafi İsimler Uzmanları Grubu (UNGEEN)	12
2.1.3. INSPIRE (Avrupa Komisyonu'nun Mekânsal Bilgi Altyapısı).....	13
2.1.4. Türk Devletleri Teşkilatı.....	15
2.2. Uzmanlık Alanına Göre Yüksek Öncelikli Organizasyonlar	16
2.2.1. Haritacılık, Jeodezi ve Uzaktan Algılama Odaklı Organizasyonlar	16
2.3. Katılımı Öncelikli Olarak Görülen Organizasyonlar.....	21
2.3.1. OGC - Open Geospatial Consortium (Açık Coğrafi Konsorsiyum).....	21
2.3.2. INTERGEO.....	22
2.4. Uluslararası Veri Paylaşım Ağlarına Yönelik Kurum Görüşleri ve Değerlendirmesi.....	23
3. SONUÇ VE ÖNERİLER	24
3.1. Temel Sonuçlar ve Tespit Edilen Kısıtlamalar	24
3.2. Çalışma Heyetinin Önerileri	25

TABLolar DİZİNİ

Tablo 1: UN-GGIM Alt Gruplar ve Kurumsal Sorumluluk Tablosu	11
Tablo 2: Haritacılık, Jeodezi ve Uzaktan Algılama Organizasyonlarının Tanımı, Tarihçesi ve Türkiye'deki Sorumluluğu	17
Tablo 3: Arazi Yönetimi, Kadastro ve Hukuki Organizasyonlarının Tanımı, Tarihçesi ve Türkiye'deki Sorumluluğu	19

45 ~~XB~~ / 2017 4 91 4001 H R

KISALTMALAR/SİMGELER

CBSGM	Coğrafi Bilgi Sistemleri Genel Müdürlüğü
CLGE	Avrupa Haritacılar Konseyi (The Council of European Geodetic Surveyors)
DB	Dışişleri Bakanlığı
ECOSOC	BM Ekonomik ve Sosyal Konseyi (UN Economic and Social Council)
ELRA	Avrupa Tapu Kurumları Birliği (European Land Registry Association)
Eurogeographics	Avrupa Ulusal Harita ve Kadastro Kuruluşları Birliği
FIG	Uluslararası Haritacılar Federasyonu (International Federation of Surveyors)
GSDI	Küresel Mekansal Veri Altyapısı (Global Spatial Data Infrastructure)
HGM	Harita Genel Müdürlüğü
IAAO	Uluslararası Değerleme Görevlileri Birliği (International Association of Assessing Officers)
IAG	Uluslararası Jeodezi Birliği (International Association of Geodesy)
TKGM	Tapu ve Kadastro Genel Müdürlüğü
TÜİK	Türkiye İstatistik Kurumu Başkanlığı

45 Gu # 20 51 5 20 20 20 20

TANIMLAR

Coğrafi Bilgi Sistemi	Her türlü coğrafi verinin; üretilmesi, temini, depolanması, işlenmesi, yönetilmesi, analiz edilmesi, paylaşılması, sunulması ve güncel tutulması için gerekli olan donanım, yazılım, insan kaynağı, standartlar ve yöntemler bütünüdür.
Coğrafi Veri /Coğrafi Veri	Her türlü konumsal bilgi içeren veridir.
Sorumlu kurum	Coğrafi konularla ilgili uluslararası organizasyonlara üye olan, çalışmalarına katkı ve katılım sağlayan, ilgili kamu kurum veya kuruluşlarıyla gerekli koordinasyonu yürüten kamu kurum veya kuruluşudur.
İlgili kurum	Coğrafi konularla ilgili uluslararası organizasyonlara sorumlu kurum ve kuruluşlarla işbirliği halinde katılan ve/veya çalışmalarına katkı sağlayan kamu kurum veya kuruluşudur.
Türkiye Coğrafi Bilgi Sistemi Kurulu	49 Sayılı Coğrafi Bilgi Sistemleri Hakkında Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi ile kurulmuş olan, Cumhurbaşkanı Yardımcısı başkanlığında ilgili Bakanlıkların Bakan Yardımcılarından oluşan kuruldur.
Yürütme Kurulu	49 Sayılı Coğrafi Bilgi Sistemleri Hakkında Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi ile kurulmuş olan, ilgili genel müdürlüklerin genel müdürlerinden oluşan kuruldur.

6

1. GİRİŞ

Coğrafi bilginin kullanımı, devlet ve toplum yaşamındaki karar alma süreçlerini yakından ve kapsamlı bir şekilde etkilemektedir. Özellikle büyük veri, yapay zekâ uygulamaları, sensör teknolojileri ve nesnelerin interneti (IoT) gibi gelişmeler, coğrafi bilgi teknolojilerini daha da ileriye taşıyacak; bununla bağlantılı olarak coğrafi bilgi üretiminde ve kullanımında prosedürlerin ulusal ve uluslararası alanda belirlenmesi konusu aciliyet kazanacaktır.

Coğrafi verinin küresel niteliği sebebiyle, üretimi, kullanımı ve standartlarının tespiti uluslararası işbirliğini gerektirmektedir. Bu nedenle, bölgesel ve küresel veri altyapısı standartlarının geliştirilmesi, yüksek kaliteli, güvenilir ve güvenli veri sağlanması için ülkelerin bir araya gelerek bilgi ve deneyim alışverişinde bulunmaları önem kazanmıştır.

Birleşmiş Milletler, ülkelerin coğrafi bilgi üretme, kullanma ve standartlara kavuşturulmasında işbirliği yapma gereksinimini tanımış ve 2011 yılından itibaren çatı örgütlerini (UN-GGIM gibi) oluşturmuştur. Önemli bir bölgesel ve küresel güç olarak ülkemizin, bu alanda öne çıkan örgütlenmelerin çalışmalarını tüm ilgili kurumlarımızın müdahil olmasıyla daimî bir temelde izlemesi, bu çalışmalara katılması ve gelişmeleri mümkün mertebe etkilemesi yararlı görülmektedir. Ayrıca, bu faaliyetler aracılığıyla ülkemiz hakkındaki doğru ve güvenilir bilgilerin eşgüdümlü bir şekilde akışının sağlanması, dezenformasyon çalışmalarının engellenmesi ve ulusal çıkarlarımızın korunması da gerekmektedir.

Uluslararası Coğrafi Bilgi Organizasyon ve Etkinliklere Katılım Çalışma Heyeti, Türkiye Coğrafi Bilgi Sistemi Yürütme Kurulunun 22/02/2024 tarihli ve 2024/1 sayılı toplantısında alınan 8. Maddesi uyarınca daimi nitelikli bir çalışma heyeti olarak kurulmuştur. Heyet, coğrafi veri yönetiminin küresel süreçlerine daha kapsamlı ve eşgüdümlü bir katılım sağlamak üzere önerilerini hazırlamıştır.

1.1 Amaç

Uluslararası coğrafi bilgi organizasyon ve etkinliklerinde ülkemizi temsil eden kurumlar arasında etkin bir koordinasyon sağlanması ve bu alandaki çalışmaların eşgüdüm içinde yürütülmesi büyük önem taşımaktadır.

Ülkemizin, coğrafi bilgiyi küresel ölçekte üreten ve düzenleyen uluslararası kuruluşların faaliyetlerini yakından izlemesi, bu çalışmalara aktif şekilde katılım sağlaması ve katkıda bulunması gerekmektedir. Bu doğrultuda, heyetin temel amaçları şunlardır:

- Uluslararası coğrafi veri ile ilgili uluslararası kuruluşların kapsamlı bir şekilde değerlendirilmesi.
- Halihazırda ülkemizin temsil edildiği uluslararası kuruluş çalışmalarına katılım esaslarının mevzuatta belirlenen yetkiler temelinde yeniden belirlenmesi.
- Ülkemizin henüz temsil edilmediği ancak katılımda yarar görülen uluslararası kuruluşların tespit edilerek temsil ve katılım esaslarının belirlenmesi.
- Uluslararası kuruluşların çalışmalarının takibi ve bu çalışmaların ulusal düzeyde takibi, eşgüdümü ve değerlendirilmesine dair ilke ve usullerin tespit edilmesi.

Handwritten signatures and initials in blue ink at the bottom of the page.

1.2. Önem

Küreselleşen dünyada coğrafi verinin her alanda kullanımını hızla yaygınlaşmakta ve devlet ile toplum hayatındaki karar alma süreçlerini kapsamlı bir şekilde etkilemektedir. Coğrafi bilginin küresel niteliği sebebiyle, uluslararası alanda standartlara kavuşturulması, üretimi ve düzenlenmesi süreçlerinin yakından takibi gerekmektedir. Ülkemizin bu çalışmaları izlemesi ve etkilemesi, ulusal yararlılık bakımından öncelikli bir konu olarak belirlenmiştir. Bu bağlamda, uluslararası organizasyonlara aktif katılımın başlıca önemi şunlardır:

- **Teknoloji ve İnovasyon Takibi:** Ülkemiz, coğrafi bilgi sistemleri (CBS) alanında yeni teknolojileri takip etmeli, uygulamalı ve yerli ve milli ürünler geliştirerek bu teknolojilere öncülük etmelidir. Yapay zekâ uygulamaları, sensör teknolojileri ve Nesnelerin İnterneti (IoT) gibi gelişmelerin, coğrafi bilgi teknolojilerini daha da ileriye taşıması beklenmektedir.
- **Uluslararası Standartlara Uyum ve Katkı:** Küresel ölçekte standartların belirlenmesi, coğrafi verilerin üretimi, kullanılabilirliği ve uygulanabilirliği konusunda devletler arası işbirliği süreçlerine etkin katılım sağlanmasını gerektirir. Uluslararası işbirliği sayesinde bölgesel ve küresel veri altyapısı standartlarının geliştirilmesi ve güvenilir veri sağlanması için bilgi ve deneyim alışverişinde bulunulması hayati öneme sahiptir.
- **Koordinasyon ve Süreklilik:** Coğrafi bilginin küresel süreçlerine daha kapsamlı ve eşgüdümlü bir katılım sağlamak amacıyla, tüm ilgili kurumların müdahil olmasıyla uluslararası örgütlenmelerin çalışmalarının daimi bir temelde izlenmesi gereklidir.
- **Ulusal Tezlerin Desteklenmesi ve Dezenformasyonun Önlenmesi:** Ülkemiz hakkındaki doğru ve ulusal tezlerimizi destekleyen coğrafi verilerin uluslararası coğrafi organizasyonlarda kullanılması ve paylaşılması sağlanmalıdır.

1.3. Kısıtlamalar

Çalışma Heyeti'nin 2025 yılı boyunca yaptığı toplantılarda ve kurumlarla gerçekleştirilen yazışmalarda, uluslararası etkinliklere katılım ve koordinasyon süreçlerinde karşılaşılan birtakım kritik kısıtlar tespit edilmiştir:

- **Tasarruf Tedbirlerinin Etkisi:** Kamuda yürürlükte olan tasarruf tedbirleri nedeniyle, Harita Genel Müdürlüğü (HGM) temsilcisi de dahil olmak üzere bazı üyeler, kurumlarıyla ilgili birçok yurtdışı etkinliğe katılım sağlanmasının şimdilik mümkün olmadığını belirtmişlerdir. Bu durum, Heyet tarafından belirlenen etkinliklere etkin katılım sağlanmasını zorlaştırmaktadır.
- **Kararların Tavsiye Niteliği ve İletişim Zorluğu:** Çalışma Heyetinin aldığı kararların mevzuat gereği tavsiye niteliğinde olması ve bağlayıcılığının bulunmaması, bu kararların kurumlar nezdinde uygulamaya geçirilmesini zorlaştırmaktadır. Çalışma Heyeti üyeleri, alınan kararların tatbik edilebilmesi için, kararların CBSGM tarafından ilgili kurumlara resmi yazı ile iletilmesinin yararlı olacağını vurgulamıştır.
- **Kurum Geri Dönüşlerinin Az Olması:** Heyet tarafından ilgili Bakanlıklar ve Genel Müdürlüklere resmi yazılarla talep edilen kurum görüşlerinin (özellikle uluslararası coğrafi veri ağlarına katılım konusunda) oldukça düşük olduğu tespit

edilmiştir. Bir kısım kurumdan ya hiç cevap alınamamış ya da görüş bulunmadığı şeklinde dönüş yapılmıştır.

Bu durum, aktif veri kullanıcısı olduğu düşünölen bazı kurumların dahi görüş bildirmemesi nedeniyle dikkat çekici bulunmuş ve Çalışma Heyeti, bunun temel nedeninin kurumların bu tür kapsamlı bir çalışma konusunda yeterli ilgiye veya katılım kapasitesine sahip olmaması olduğu kanaatine varmıştır. Bu durum, heyet çalışmalarının beklenen verimlilikte bir sonuç üretmesini engellediğı ve katkı sağlamayan kurumların, uluslararası etkinlikler ve veri ağlarına katılım konusunda sağlanacak bütçelerden veya fırsatlardan yararlanamamaları ihtimalini ortaya çıkardığı dile getirilmiştir.

Bu engeller, özellikle ulusal düzeyde eşgüdüm ve bilgi sürekliliğinin sağlanması ihtiyacını güçlendirmekte; Heyetin tavsiyelerinin bağlayıcılık kazanması ve kurumsal farkındalığın artırılması için üst kurul desteğı gerekmektedir.

2. ULUSLARARASI COĞRAFİ BİLGİ ORGANİZASYON VE ETKİNLİKLERİN DEĞERLENDİRİLMESİ

Uluslararası Coğrafi Bilgi Organizasyon ve Etkinliklere Katılım Çalışma Heyeti, uluslararası alanda etkili, içerikli ve eşgüdümlü faaliyet göstermek amacıyla, kurumlarımızın halihazırda katılım sağladığı, gelecekte katılım sağlanmasında yarar görölen ve izlenmesi faydalı olan uluslararası organizasyon ve toplantıları değerlendirmiştir. Öncelikli olarak incelenen ve bir önceli yılın çalışma heyeti raporuna göre yüksek önem düzeyine sahip olduğu tespit edilen organizasyonlar arasında; coğrafi bilgi yönetiminde küresel standartları belirleyen Birleşmiş Milletler uzmanlık komiteleri olan UN-GGIM ve UNGEGN çalışmaları, Avrupa mekânsal veri altyapısı için kritik olan INSPIRE, ulusal harita ve kadastro kurumlarının Avrupa ağı olan EuroGeographics ve jeodezi alanında temel bilimsel kuruluşlar olan IUGG ve IAG bulunmaktadır. Ayrıca, CBSGM tarafından üyeliğı araştırılmakta olan ve açık coğrafi veri standartları geliştiren Open Geospatial Consortium (OGC) da öncelikli olarak değerlendirilen organizasyonlar arasına eklenmiştir.

Yapılan değerlendirmeler sonucunda, heyet, mevcut katılım durumlarını gözden geçirmiş ve özellikle Yürütme Kurulu kararı doğrultusunda uluslararası kuruluşların alt çalışma gruplarına teknik uzmanlık esasına göre katılımın sağlanması gerektiğinin altını çizmiştir. Ancak, 2025 yılı boyunca gerçekleştirilen çalışma heyeti toplantılarında uluslararası veri ağlarına ve organizasyonlara katılım konusunda ilgili kurum ve kuruluşlara gönderilen resmi yazılara rağmen, görüş bildiren kurum sayısının oldukça düşük olduğu tespit edilmiş; bu durumun temel nedeninin, kurumların bu tür kapsamlı bir çalışma konusunda yeterli bilince veya katılım kapasitesine sahip olmaması olduğu kanaatine varılmıştır. Bu kritik bulguya rağmen, raporun bu ana başlığı altında, kurumların aktif katılım sağladığı veya kendi görev ve yetki alanları çerçevesinde katılmasının uygun göröldüğü en yüksek öncelikli organizasyonlar detaylıca incelenerek, kurumsal koordinasyonu güçlendirecek adımlar sunulacaktır.

4 6 7 9 51 10 11 12 13 14 15 16 17 18 19 20 21 22 23 24 25 26 27 28 29 30 31 32 33 34 35 36 37 38 39 40 41 42 43 44 45 46 47 48 49 50 51 52 53 54 55 56 57 58 59 60 61 62 63 64 65 66 67 68 69 70 71 72 73 74 75 76 77 78 79 80 81 82 83 84 85 86 87 88 89 90 91 92 93 94 95 96 97 98 99 100